

ROLEX

TAG Heuer

NOMOS
GLASHÜTTE

TUDOR

LONGINES

TISSOT

Verið velkomin í nýja og glæsilega verslun okkar á Hafnartorgi

MICHELSEN
1909

Hafnartorg - 511 1900 - michelsen.is

Að vera keyptur eða kaupa aðra

Bjarni Ármannsson, forstjóri Iceland Seafood, segir að sjávarútvegur sé í samþjöppun. Samþjöppun á meðal birgja og viðskiptavina kalli á að vera keyptur eða kaupa aðra. Iceland Seafood tók stakkaskiptum eftir kaup á tveimur fyrirtækjum í fyrra.

» 6

Ég upplifi að margir hafi ranghugmyndir um með hvaða hætti er staðið að alþjóðlegri markaðssetningu og sölu á íslensku sjávarfangi.

FRÉTTABLAÐID/SIGTRYGGUR ARI

»2

Leggja kisilverinu á Bakka ekki til aukið fé í bili

Lífeyrissjóðirnir hyggjast ekki leggja PCC til aukið fjármagn á þessari stundu. Verksmiðjan þurfi fyrst að ná stöðugum og fullum afköstum í lengri tíma. Viðræður um tafabætur.

»4

Orðspor Íslands gæti beðið hnekki

Ef Ísland fer á gráan lista FATF er mikilvægt að stjórnvöld bregðist rétt við að sögn sérfræðinga í vörnum gegn peningabætti. Orðspor landsins gæti beðið hnekki ef það er of lengi á listanum. Yrði erfiðara að stofna til nýrra viðskipta hjá erlendum bönkum.

»9

Þungi hagstjórnar færirst til ríkisfjármála

„Íslenska hagkerfið er undirbúið fyrir niðursveiflu og hið opinbera kemur til móts við hana með skattalækkunum og auknum opinberum framkvæmdum,“ segir Lilja D. Alfreðsdóttir, menntamálaráðherra, í aðsendri grein.

NÝ VERSLUN OPTICAL STUDIO HEFUR OPNAÐ Á HAFNARTORGI

Optical Studio

SMÁRALIND • HAFNARTORG • LEIFSSTÖÐ • KEFLAVÍK

DITA

Arion banki hættir að styðja Startup Reykjavík

Arion banki hyggst hætta fjárstuðningi við Startup Reykjavík viðskiptahraðalinn, samkvæmt heimildum Markaðarins. Bankinn hefur stutt við verkefnið frá árinu 2012 í samstarfi við Icelandic Startups sem er rekið án hagnaðarsjónarmiða og aðstoðar frumkvöðla við að koma sprotafyrirtækjum á koppinn.

Startup Reykjavík er tíu vikna viðskiptahraðall og þátttakendur fá 2,4 milljónir króna frá Arion banka í skiptum fyrir sex prósent hlut í sprotafyrirtækinu. Einar Gunnar Guðmundsson, forsvarsmaður frumkvöðlamála Arion banka, mun í kjölfarið láta af störfum.

Haraldur Guðni Eiddsson, forstöðumaður samskiptasviðs, sagði í samtali við Markaðinn að málið væri í skoðun innan bankans.

Frá árinu 2012 til ársbyrjunar 2019 nam heildarfjárfesting Arion banka í Startup Reykjavík 176 milljónum króna. Í sumar höfðu 78 fyrirtæki farið í gegnum hraðalinn.

Eignir Startup Reykjavík Invest, sem samanstóðu af 48 sprotum, námu 313 milljónum króna við

Einar Gunnar Guðmundsson, forsvarsmaður frumkvöðlamála.

árslok 2018. Bókfært virði byggir á viðskiptum annarra með hlutafé fyrirtækjanna. Að öðrum kosti eru fyrirtækin metin út frá líkum á árangri.

Mest munar um rúmlega fjögurra prósent hlut í Authenteq, sem skapar rafræn skilríki, sem metinn er á 110 milljónir króna. Þá er tæplega fjögurra prósent hlutur í Activity Stream, sem framleiðir næstu kynslóðar viðskiptahugbúnað, metinn á 41 milljón króna og rúmlega þriggja prósent hlutur í Florealis, sem framleiðir jurtafyll og lækningavörur, metinn á 32 milljónir króna.

Á meðal annarra fyrirtækja í eignasafninu eru Klappir Grænar lausnir, sem skráð er á First North-hliðarmarkað Kauphallarinnar, Travelade og Wasabi Iceland. – hvj

Dill opnað í Kjörgarði

Unnið er að því að opna veitingastaðinn Dill, sem er sá eini á Íslandi sem

skartað hefur Michelin-stjörnu, á annarri hæð í Kjörgarði á Laugavegi 59. Veitingastaðurinn Nostra var þar áður til húsa en honum var lokað í maí. Á meðal hluthafa er Gunnar Karl Gíslason kokkur sem opnaði Dill árið 2009, samkvæmt heimildum Markaðarins.

Veitingahúsinu var lokað tímabundið í ágúst. Á sama tíma var tveimur stöðum, sem reknir voru í sama húsi við Hverfisgötu 12 og lutu

Gunnar Karl Gíslason.

sama eignarhaldi, lokað fyrir fullt og allt.

Gunnar Karl sagði við fjölmiðla við það tilefni að þungur rekstur Mikkeller & Friends og Systur hefði sligað Dill. Staðirnir hefðu allir verið reknir á sömu kennitölu og á sama veitingaleyfi. Gatnaframkvæmdir á Hverfisgötu hefðu ekki bætt stöðuna.

Hann sagði að Dill hefði ekki farið í þrot, reksturinn hefði gengið mjög vel og aðsókn verið mikil frá upphafi. Ekki náðist í Gunnar Karl við vinnslu fréttarinnar. – hvj

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUÉLAG Torg., Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5051

Ritstjóri Hördur Egiðsson hordur@frettabladid.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

Árleg framleiðsla kísilverins PCC á Bakka við Húsavík á að nema 32 þúsund tonn.

Leggja kísilveri PCC ekki til aukið fé í bili

Lífeyrissjóðirnir hyggjast ekki leggja PCC til nýtt fjármagn á þessari stundu. Verksmiðjan þurfi fyrst að ná stöðugum og fullum afköstum í lengri tíma. Kísilverið þarf 40 milljóna dala innspýtingu. Viðræður í gangi um tafabætur.

Íslenskir lífeyrissjóðir, sem eru á meðal hluthafa kísilverins PCC á Bakka við Húsavík, hyggjast ekki leggja fyrirtækinu til nýtt fjármagn í bili en áætlanir hafa gert ráð fyrir að kísilverið þurfi mögulega að fá innspýtingu að fjárhæð 40 milljónum Bandaríkjadala, jafnvirði um 5 milljarða króna, svo að tryggja megi rekstrargrundvöll þess.

PCC SE, sem á 86,5 prósent alls hlutafjár í kísilverinu, hafði leitað til sjóðanna um að koma að þeirri fjármögnun í samræmi við hlutfallslegan eignarhlut lífeyrissjóðanna ásamt þýska fyrirtækinu, en lagt hefur verið upp með að hún yrði þá annaðhvort í formi nýs hlutafjár eða hluthafaláns.

Bodað hefur verið til fundar hjá hluthöfum samlagshlutafélagsins Bakkastakks, sem er í eigu lífeyrissjóða og Íslandsbanka og fer með 13,5 prósent hlut í PCC, í næstu viku en samkvæmt heimildum Markaðarins áforma lífeyrissjóðirnir að koma ekki með frekara fjármagn inn í rekstur kísilverins á þessari stundu. Vilja sjóðirnir að verksmiðjan nái fyrst stöðugum og fullum afköstum samfellt í nokkra mánuði, auk þess að sjá hvort viðsnúningur verði í kísilverið á næstunni, áður en þeir skuldbinda sig til að leggja fyrirtækinu til aukið fjármagn.

Miklar tafir og erfiðar aðstæður

10

milljarða króna er heildarfjárfesting lífeyrissjóða og Íslandsbanka í PCC.

á hrávörumörkuðum, þar sem kísilverð hefur farið lakkandi samhliða tollastríði Bandaríkjanna og Kína, hafa einkennt starfsemi kísilverins en það var formlega gangsett í maí í fyrra. Þá hafa vandræði í hreinsivirki verksmiðjunnar valdið því að slökkva hefur þurft á ljósbogaofnum en vonir standa til að hægt verði að byrja að starfrækja þá á fullum afköstum áður en árið er liðið.

Íslenskir lífeyrissjóðir, meðal annars Gildi, Stapi og Birta, hafa auk þess í gegnum félagið Bakkastakk fjárfest í breytanlegu skuldbréfi útgefnu af kísilverinu PCC að fjárhæð 62 milljónir dala. Samtals nemur fjárfesting félagsins í kísilverinu, bæði í forgangshlutafé og breytanlegu skuldbréfi, jafnvirði um tíu milljarða króna.

Samkvæmt heimildum Markaðarins er áætlað að samkomulag til skamms tíma náist hjá hluthöfum sem feli þá í sér að PCC SE komi með aukið fjármagn í reksturinn auk þess sem rætt hefur verið um að lífeyris-

sjóðirnir samþykki, í því skyni að bæta sjóðsstreymi kísilverins, að fresta tímabundið vaxtagreiðslum af breytanlega skuldbréfinu. Skuldbréfið, sem var bókfært á nærri 9,5 milljarða króna í árslok 2018 í reikningum Bakkastakks, er með breytirétti og ber 8,5 prósent vexti. Miðað við það nema árlegar vaxtagreiðslur af bréfinu því um 800 milljónum króna.

Þá hafa einnig staðið yfir viðræður við þýska fyrirtækið SMS group GmbH, alverktaka byggingarframkvæmda PCC á Bakka, um tafabætur. Engar niðurstöður hafa enn fengist í þær viðræður en fallist SMS group á greiðslu slíkra bóta gæti það minnkað verulega það fjármagn sem hluthafar kísilverins þyrftu að öðrum kosti að leggja því til.

Það er Summa rekstrarfélag sem hefur á síðustu vikum og mánuðum unnið að því að leita leiða sem séu færar til að bæta fjárhagsstöðu kísilverins. Þá var í síðasta mánuði einnig leitað til Íslandsbanka til að kanna fleiri valkosti í tengslum við fjármögnun og eins mögulegar breytingar á fjármagnsskipan félagsins.

Framkvæmdir við verksmiðjuna hófust fyrst í júní árið 2015 og á árleg framleiðsla að nema um 32 þúsund tonn. Eignir PCC BakkaSilicon námu um 360 milljónum dala í lok síðasta árs og var eigið fé félagsins um 40 milljónir dala.

hordur@frettabladid.is

Algjörlega hnökralaust

Vodafone hentar mínum rekstri best. Þau hafa þjónustað okkur með allt sem þarf, algjörlega hnökralaust.

Nánar á vodafone.is/fyrirtaeki

Framtíðin er spennandi.

Ertu til?

vodafone
fyrirtæki

DÖGG
SÍÐAN 1977

Alltaf til taks

NÝR VOLVO XC90. ENDURHLAÐINN.

Nýr og breyttur Volvo XC90 er kominn. Bíllinn sem þú treystir til að vernda fjölskylduna verndar nú umhverfið líka. Nýr Volvo XC90 sameinar okkar heimsklassa öryggi og T8 plug-in hybrid vél sem hönnuð er til að gera flestar ferðir innanbæjar útblásturslausar.* Öruggarí fyrir fólk. Öruggarí fyrir umhverfið.

XC90 T8 PHEV bensín/rafmagn (tengiltvinn)
Verð frá: 10.590.000 kr.

XC90 B5 mHEV mild hybrid dísil
Verð frá: 9.590.000 kr.

Komdu og reynsluaktu nýjum Volvo XC90

*Pegar ekið er í Pure Eco stillingu

Brimborg Reykjavík
Bíldshófi 6
Sími 515 7000

Brimborg Akureyri
Tryggvabraut 5
Sími 515 7050

volvocars.is

Lykilatriði fyrir fjármagnsútflæði að heimamarkaðurinn sé í lagi

Það veldur manni áhyggjum að þátttakendum á verðbréfa-markaði hefur fækkað, sem birtist okkur í því að það hefur dregið úr virkni og seljanleiki er minni en áður, og það aftur veldur því að markaðurinn er ekki að sinna því grunnhlutverki sínu að vera framsýnn og gefa sem réttastar upplýsingar um verðmyndun félaga hverju sinni,“ segir Hannes Árdal, framkvæmdastjóri Íslenskra fjárfesta, í samtali við Markaðinn.

Hann bendir á að þegar leiðrétt sé fyrir Arion banka og Marel, langsamlega stærstu skráðu félögunum, hafi velta á hlutabréfamarkaði það sem af er ári dregist saman. „Hún er núna um fimm prósent sem hlutfall af markaðsvirði félaga í Kauphöllinni en var liðlega sjö prósent á sama tíma fyrir ári,“ útskýrir Hannes.

Til að sporna við þessari þróun sé

Samkeppnin hefur minnkað og skoðanaskipti á markaði eru því bæði einsleitari og minni en áður.

Hannes Árdal, framkvæmdastjóri Íslenskra fjárfesta

meðal annars mikilvægt að fjölga virkum og sjálfstæðum fjárfestingasjóðum með því að heimila þeim, eins og er lagt til í hvítbók um framtíðarskipan fjármálakerfisins, að taka að sér ávöxtun séreignarsparnaðar sem til þessa hefur aðeins verið á forræði lífeyrissjóðanna. Þá nefnir Hannes að útgefendur þurfi

að hlúa vel að viðskiptavökum sem séu mikilvægir fyrir verðmyndun auk þess sem það megi skoða að gera skyldusparnað í lífeyrissjóði frjálsari en nú er þannig að almenningur hafi meira um það að segja hvernig honum sé ráðstafað.

Hann segir að Íslenskir fjárfestar, sem halda á morgun, fimmtudag, upp á 25 ára afmæli verðbréfafyrirtækisins, hafi að undanfögnu haldið á lofti þeim sjónarmiðum að það sé lykilatriði, eigi að viðhalda jafnvægi í fjármagnsflæði til og frá landinu, ekki hvað síst fyrir lífeyrissjóðina ætli þeir sér að halda áfram að fjárfesta í stórum stíl erlendis, að heima-markaðurinn sé í lagi. „Forsenda þess að við faum innflæði fjármagns á hlutabréfamarkaðinn á móti erlendum fjárfestingum lífeyrissjóðanna,“ að sögn Hannesar, „er að það sé virk verðmyndun og seljan-

leiki. Þetta eru þau atriði sem skipta erlenda sjóði hvað mestu máli þegar þeir lita til þess að fjárfesta á íslenska markaðinum,“ segir Hannes.

Lífeyrissjóðir og fagfjárfestar hafa verið að taka fjármuni úr virkri stýringu hjá hlutabréfasjóðum, auk þess sem sjóðunum hefur fækkað með sameiningum verðbréfafyrirtækja, og hafa því eignir þeirra sem hlutfall af markaðsvirði skráðra félaga dregist mikið saman á síðustu árum og eru núna um sex prósent. Til samanburðar námu eignir þeirra um 15 prósentum sem hlutfall af virði félaga í Kauphöllinni fyrir aðeins rúmlega þremur árum.

„Þetta þýðir með öðrum orðum,“ útskýrir Hannes, „að samkeppnin hefur í þeim skilningi minnkað og með þeim afleiðingum að skoðana-skipti á markaði eru bæði einsleitari og minni en áður.“

Á sama tíma og verðbréfasjóðum hefur fækkað og þeir minnkað, ásamt því að lífeyrissjóðir horfa einkum út fyrir landsteinana í sínum fjárfestingum, hafa umsvif efnamikilla einkafjárfesta verið hverfandi. Hann segir að þetta snúist að miklu leyti um „eggdi og hænuna. Einkafjárfestar sýna markaðinum ekki endilega áhuga ef það er litill sem enginn seljanleiki og aðstæður til að selja í félögum eða færa sig milli eignaflokka eru erfiðar.“

Spurður hvort það sé ekki vaxandi líkur á því, við þessar aðstæður á markaði, að einhver félög fari að huga að afskráningu segir Hannes að það sé „vissulega hætta á að þau sjái ekki hag sínum lengur borgið með því að vera skráð á markað ef ávinningurinn af því er ekki lengur augljós“. hordur@frettabladid.is

Birgir Þór Bieltvedt.

Hlutfé Jubileum aukið um 30 milljónir

Hlutfé Jubileum, sem á veitingastaðina Cafe Paris og Snaps, var nýverið aukið um 30 milljónir króna. Þetta staðfestir Birgir Þór Bieltvedt, sem á eignarhaldsfélagið ásamt eigin-konu sinni, Eygló Kjartansdóttur, í samtali við Markaðinn.

Birgir segir að veitingarekstur hafi verið erfiður síðustu misseri. Í stað þess að skulðsetja fyrirtækið væri ráðlegra að auka hlutfé. „Ég kappkosta að styrkja félögin og lækka skuldir. Þetta er liður í því,“ segir hann. Fjármunirnir muni fyrst og fremst nýttast Jubileum og Snaps en ekki Cafe Paris.

●● **Ég hef tröllatrú á að því að það séu góðir tímar fram undan á Íslandi. Það þarf bara að þræuka þangað til.**

Samhliða jókst hlutur Jubileum í Snaps í 85-90 prósent. Stofnendur staðarins, Sigurgísli Bjarnason og Stefán Melsted, eiga það sem eftir stendur auk kaupréttar að hlutfé.

„Ég hef tröllatrú á að því að það séu góðir tímar fram undan á Íslandi. Það þarf bara að þræuka þangað til og aðlaga reksturinn breyttum forsendum,“ segir hann.

Að sögn Birgis hefur rekstur Cafe Paris gengið vel að undanfögnu. Sumarið hafi verið sérstaklega gott. Framkvæmdir hafi staðið yfir í grennd við Snaps sem sett hafi strik í reikninginn en nú sjái fyrir endann á þeim. Veitingastaðurinn sé í góðum rekstri þrátt fyrir framkvæmdirnar og fækkun ferðamanna.

Eigið fé Jubileum var neikvætt um 13 milljónir króna árið 2018 sem einkum má rekja til mikils taps hjá Cafe Paris. Jubileum tapaði 335 milljónum árið 2018 og 80 milljónum árið áður. – hvj

Orðspor landsins gæti skaðast

Ef Ísland fer á gráan lista FATF er mikilvægt að stjórnvöld bregðist rétt við að sögn sérfræðinga í vörnum gegn peningapvætti. Erfiðara að stofna til nýrra viðskipta erlendis. Orðsporið gæti beðið hnekki.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson

tth@frettabladid.is

Viðskiptavild og orðspor Íslands geta beðið hnekki ef stjórnvöld bregðast ekki með skjótum hætti við því að Ísland lendi á gráum lista FATF. Vera Íslands á listanum getur torveldað einstaklingum og fyrirtækjum að stofna til nýrra viðskipta hjá erlendum fjármálastofnunum að sögn sérfræðinga í vörnum gegn peningapvætti.

„Það getur orðið erfiðara fyrir ný fyrirtæki að stofna til viðskipta erlendis. Til að mynda geta erlendir bankar þurft að gera sérstaklega grein fyrir af hverju þeir samþykkja íslensk fyrirtæki í viðskipti þegar þau koma frá landi sem er á gráa listanum. Auk þess geta fyrirtæki sem eiga nú þegar í viðskiptum erlendis þurft að færa betri rök fyrir fjármagnsflutningum,“ segir Guðmundur Kristjánsson, stofnandi fjártækniyrirtækisins Lucinity, í samtali við Markaðinn. Hann stofnaði Lucinity á síðasta ári eftir að hafa starfað sem yfirmaður samskiptaefirlits og gervigreindar hjá fjármálarísum Citigroup.

Í síðustu viku var greint frá því að sérfræðingahópur FATF, sem er alþjóðlegur hópur ríkja um aðgerðir gegn peningapvætti og fjármögnun hryðjuverka, teldi að enn stæðu út af sex atriði sem gætu leitt til þess að umbætur Íslands varðandi aðgerðir gegn peningapvætti og fjármögnun hryðjuverka verði ekki taldar fullnægjandi. Verði það niðurstaðan fer Ísland á lista yfir svokölluð áhættusöm þriðju lönd þar sem aðgerða-áætlun er í farvegi.

Höftin veittu falskt öryggi

Guðmundur segir að til skemmri tíma lítið verði áhrifin af veru Íslands á listanum lítil. Ef það dregst hins vegar á langinn að komast af listanum getur það valdið tortryggni í viðskiptum og jafnvel haft áhrif á lánshæfi fyrirtækja og stofnana.

„Þetta getur orðið hið versta mál fyrir viðskiptavild landsins ef ekki er brugðist skjótlega við,“ segir Guðmundur sem tekur fram að stjórnvöld hafi brugðist vel við þeim athugasemdum sem FATF hefur gert. Samt sem áður séu enn stór atriði sem standi út af.

„Eftir fjármálahrunið vorum við í þeirri sérstöku stöðu að allar millifærslur til landsins voru grandskoðaðar. Það hefur ef til vill veitt okkur

Guðmundur og dr. Justin Bercich hafa viðtæka reynslu af vörnum gegn peningapvætti. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Stjórnvöld funda beggja vegna Atlantshafsins

Stjórnvöld vinna nú hörðum höndum að því að koma málinu í betri farveg. Samkvæmt minnisblaði utanríkisráðuneytisins um samskipti ráðherra og sendiherra Íslands í Bandaríkjunum með þarlandum ráðamönnum kemur fram að sendiherrann hafi átt fund 7. október síðastliðinn með nokkrum embættismönnum bandaríska utanríkisráðuneytisins

vegna málsins. Fundurinn var haldinn sama dag og tilkynnt var um athugasemdir FATF.

Fréttablaðið hefur áður greint frá því að samkvæmt heimildum blaðsins hafi fulltrúar stjórnsvalda fund í höfuðstöðvum FATF-samtakanna í París í þarsíðustu viku. Vænta má niðurstöðu á fundi fulltrúa allra aðildarríkja FATF sem hófst í gær og lýkur á föstudag.

Þetta getur orðið hið versta mál fyrir viðskiptavild landsins ef ekki er brugðist skjótlega við.

Guðmundur Kristjánsson, stofnandi Lucinity

falskt öryggi sem gekk þó augljóslega ekki til lengdar. Þegar fjármagnshöftum var aflétt og fé tók skyndilega að flæða inn til landsins komu upp nýjar áskoranir og þá er mikilvægt að haldið sé rétt á spöðunum.“

Astrallinn dr. Justin Bercich er yfir gagnavísindum hjá Lucinity en hann starfaði áður sem gagnavísinda-

maður hjá breska fjármálaeftirlitinu (UK FCA).

„Skammtímaáhrifin verða óveruleg, en ef við horfum eitt, tvö eða þrjú ár fram á veginn þá getur aðgerðaleysi skaðað orðspor Íslands og jafnvel haft áhrif á mikilvæga hluti eins og milliríkjavíðskipti. Aðgerðir til að uppfylla kröfur FATF geta tekið tíma og þess vegna þarf að búa svo um hnútana að á næsta ári verði þessi mál komin í gott horf,“ segir dr. Bercich. „Orðspor Íslands mun ekki bíða hnekki ef stjórnvöld bregðast rétt við og með skjótum hætti. Þannig geta þau sýnt umheiminum að landið taki þessi mál alvarlega.“

Getum skarað fram úr

Hugbúnaðarlausnin Lucinity vinnur úr upplýsingum um allar aðgerðir viðskiptavina fjármálafyrirtækis

og nýtir sér gervigreind til að finna grunsamleg hegðunarmynstur. Í dag er lítil samhæfing milli banka sem gerir þeim erfitt fyrir að sjá heildarmyndina í kerfisbundnu peningapvætti. Lucinity gerir bönkunum kleift að læra hver af öðrum og þannig finna brot sem annars hefði ekki komist upp um.

„Það er tvennt sem þarf að huga að. Í fyrsta lagi þarf að komast af listanum og í öðru lagi þarf að byggja aftur upp traust. Íslenska fjármálakerfið er frekar einsleitt og með miðlæga grunna. Það felast því mikil tækifæri í því að byggja upp sameiginlegar og samþættar varnir gegn peningapvætti. Ef viljinn er fyrir hendi getur Ísland skarað fram úr á þessu sviði og skapað hagræði í kaupþæti. Þá eru ótalin áhrif vegna tengsla peningapvættis við aðra skipulagða glæpastarfsemi,“ segir dr. Bercich.

Guðmundur nefnir að árlegt umfang peningapvættis á heimsvísu sé metið nálægt 2.400 milljörðum Bandaríkjadala og því séu miklir fjármunir í húfi. Erlend glæpasamtök haldi úti heilu rannsóknar- og þróunardeildunum til að finna betri leiðir til peningapvættis og staðsetja veikasta hlekkinn í keðjunni.

„Ef þú ert veikasti hlekkurinn þá leitar fjármagnið til þín og það er nákvæmlega það sem gerðist hjá Danske Bank í Eystrasaltslöndunum sem var þá veikasti hlekkurinn í Evrópu.“

október TILBOÐ

á H1 rafmagns- borðum

H1 rafmagnsborð

Flottir og sterkir rafmagnsfætur með minnisstýringu. Á H1 fætuna er hægt að setja 120-160 cm langar plötur. Fæturnir eru til á lager í gráu, svörtu og hvítu.

120x80cm **48.900kr.**

140x80cm **51.900kr.**

160x80cm **54.900kr.**

Borðplötur til á lager í eik, beyki og hvítu. Fætur til í gráu, hvítu og svörtu.

P90

með bólstruðu baki

Hægt að stilla bakstuðning. Samhæfð stilling setu og baks. Færanleg seta. Armar fylgja með.

- Sethæð 43-51 cm
- Breidd setu 48 cm
- Dýpt setu 48 cm
- Hentar fólki upp í 192 cm hæð
- 3 ára ábyrgð miðað við 8 tíma setu á dag og að hámarki 110 kg

VERÐ ÁÐUR
94.900 kr.

VERÐ NÚ
54.900 kr.

Sparaðu
40%

Hirzlan

SKRIFSTOFUHÚSGÖGN

Síðumúla 37, 108 Reykjavík · Sími: 564-5040 · hirzlan@hirzlan.is · www.hirzlan.is

Aðili að
rammasamningi
Ríkiskaupa

RÍKISKAUP

Helgi Vífill
Júlíusson
helgivifill@frettabladid.is

Rekstur Iceland Seafood International, sem stefnir á Aðallista í Kauphöllinni í kjölfar hlutafjárútboðs sem hófst í dag, hefur tekið stakkaskiptum á skömmum tíma. Til að bregða ljósi á umbreytinguna í rekstrinum segir forstjórinn Bjarni Ármannsson að virðisaukandi starfsemi fyrirtækisins hafi vaxið hratt frá árinu 2013. Árið 2013 hafi hlutfallið verið 29 prósent af veltu en hafi vaxið í 61 prósent. Virðisaukandi starfsemin hafi áður lagt til 26 prósent af hagnaði Iceland Seafood en hlutfallið sé nú 91 prósent af hagnaði.

Á tveimur árum hafa tekjur fyrirtækisins aukist um 79 prósent í tæplega 450 milljónir evra, jafnvirði 62 milljarða króna, ef tekjuspá ársins 2019 gengur eftir. Vöxtinn má að langmestu leyti rekja til kaupa á tveimur fyrirtækjum í fyrra. Þróun tekna var svo til flöt á árunum 2013 til 2017.

Keypti tvö fyrirtæki

Iceland Seafood keypti 67 prósent hlut í Oceanpath á Írlandi en lykilstjórnendur þess fyrirtækis eiga það sem eftir stendur. Þá keypti fyrirtækið að fullu rekstur Icelandic Ibérica á Spáni og styrkti þar með verulega stöðu sína í Suður-Evrópu. Markaðssvæði Iceland Seafood er fyrst og fremst Evrópa og Bjarni nefnir að fyrirtækið sé með sterka stöðu á sínu sviði í Suður-Evrópu.

Bjarni var áður á meðal hluthafa Icelandic Ibérica, hann eignaðist um 11 prósent hlut í Iceland Seafood við samruna Iceland Seafood og Icelandic Ibérica og varð fyrir vikið stærsti hluthafinn. Þrjú útgerðarfyrirtæki, sem jafnframt eru birgjar Iceland Seafood, eiga ríflega 10 prósent hlut hvert í félaginu. Þau eru FISK-Seafood, Jakob Valgeir og Nesfiskur.

Hann segir að verkefnið fram undan sé að ná fram aukinni hagræðingu í rekstrinum í kjölfar fyrirtækjakaupanna í fyrra. „Við erum ekki upptekin af tekjuvexti heldur viljum við ná meiri verðmætum úr þeim viðskiptum sem við búum að í dag. Öllum nýjum viðskiptavinum er þó fagnað en áherslan verður á að auka arðsemi félagsins.“

Horfa til aukins hagnaðar

Stjórnendur Iceland Seafood horfa til þess að auka hagnað fyrirtækisins fyrir skatta í 20 milljónir evra á næstu þremur til fimm árum. Til samanburðar var sá hagnaður rúmlega þrjár milljónir evra árið 2016, tæplega 11 milljónir í fyrra og verður um 11,0 til 11,8 milljónir evra í ár ef útgefin afkomuspá félagsins rætist. Bjarni segir að með aukinni samlegð og fjárfestingu í sjálfvirkni megi ná þeim árangri.

„Markmiðið er að sameining Icelandic Ibérica við starfsemi Iceland Seafood á Spáni muni leiða til 3 til 3,5 milljóna evra árlegs rekstrarhagræðis á næstu tveimur árum. Það hagræði felst einkum í tilfærslu á framleiðslueiningum, minni flutningskostnaði og fækkun í yfirstjórn.

Auk þess munum við fjárfesta í ríkari mæli í rekstrinum. Með höflegum fjárfestingum munum við auka skilvirkni samstæðunnar. Það er ekkert eitt atriði sem eitt og sér mun ná fram þessum aukna hagnaði en við vinnum náið með stjórnendum á hverjum stað til að auka hagkvæmni,“ segir hann.

Sem dæmi nefnir Bjarni að nýverið hafi verið fjárfest í flökunarlínu frá Marel fyrir starfseminu á Írlandi í því skyni að flaka lax. Áður en fjárfest var í tækjabúnaðinum hafi fyrirtækið keypt 1.500 tonn afflökudum laxi á ári. Stefnt sé að því að fjárfestingin skili sér á einu og hálfu ári.

„Við rekum sjö verksmiðjur, tvær á Írlandi, tvær í Bretlandi, tvær á Spáni og eina í Argentínu,“ segir Bjarni.

„Við viljum því nýta gott aðgengi að fjármálamarkaðnum til að vaxa enn frekar,“ segir Bjarni Ármannsson, forstjóri Iceland Seafood. „Fjármálamarkaðurinn

Iceland Seafood hefur tekið stakkaskiptum

Forstjóri félagsins segir að vilji standi til að nýta gott aðgengi að fjármálamarkaðnum til að vaxa enn frekar. Viða séu tækifæri til að auka skilvirkni. Brexit skapi truflun og óhagræði. Munu greiða hluta af hagnaði í arð.

Er stefnt að auknum fjárfestingum í rekstri þeirra?

„Það eru víða tækifæri til að auka skilvirkni og ná fram umtalsverðum sparnaði. Í Argentínu erum við að auka hagkvæmni og stærð rekstrarins með því að fjárfesta í aukinni vinnslugetu og frystigeymslum. Í ljósi efnahagsumhverfis í Argentínu þurfa fjárfestingar þar í landi að hafa tiltölulega stuttan endurgreiðslutíma.“

Ögrandi umhverfi

Það mun eflaust reyna mikið á stjórnendur fyrirtækjanna á næstu misserum við að tvinna saman reksturinn og auka hagræðið?

„Já, það mun gera það. Verkefnið er á margan hátt krefjandi. Umhverfið er jafnframt ögrandi. Til dæmis verða stjórnendur í Bretlandi að bregðast við fyrirhugaðri útgöngu Bretlands úr Evrópusambandinu (Brexit). Samkvæmt nýjustu fréttum mun hún bresta á í lok mánaðarins, þótt það gæti

breyst. Það hefur farið mikill tími og þróttur í að undirbúa það.“

Hvaða áhrif hefur Brexit á reksturinn?

„Brexit veldur truflun og óhagræði. Í Bretlandi erum við fyrst og fremst að selja frystivörur, það er því ekki um viðkvæmar ferskvörur að ræða. Hrávörurnar koma ekki frá Evrópusambandinu heldur Barentshafinu í gegnum Noreg og Rússland og frá Asíu í gegnum Kína, Vietnam og Indland.

Við höfum brugðist við með því að auka birgðir. Ef það kemur stopp í aðfangakeðjuna getum við áfram afhent fisk, þótt það sé að sjálf-sögðu bara í takmarkaðan tíma. Við höfum einnig lagt okkur fram við að laga okkur að breyttu umhverfi.“

Í hlutafjárútboði Iceland Seafood, sem lýkur á föstudag, er 9,6 prósent hlutur í fyrirtækinu boðinn til sölu. Miðað við neðri mörk í útboðinu er stefnt að því að afla að lágmarki 2,1 milljarðs króna í nýju hlutafé. Miðað við það er markaðs-

Við erum ekki upptekin af tekjuvexti heldur viljum við ná meiri verðmætum úr þeim viðskiptum sem við búum að í dag.

virði fyrirtækisins um 22 milljarðar króna.

2018 ár umskipta

Hvers vegna er horft til skráningar á Aðallista Kauphallarinnar?

„Þetta er eðlilegt skref í rekstri Iceland Seafood. Félagið hefur verið skráð á First North-hliðarmarkaðinn frá árinu 2016. Á þeim tíma hefur fyrirtækið í ríkari mæli lagt áherslu á virðisaukandi starfsemi

nær mörkuðum sem kemur berlega fram í fjárfestingum fyrirtækisins í sterkum framleiðslueiningum staðsettum á mörkuðum sem eru dyggilega studdar af sterkum innkaupa- og sölueiningum, bæði á Íslandi og alþjóðlega.

Árið 2018 var ár umskipta hjá Iceland Seafood þegar það keypti meirihluta í Oceanpath, sem er stærsta fyrirtækið á Írlandi í sölu á fersku sjávarfangi til smásala, og Icelandic Ibérica á Spáni. Við þann samruna er Iceland Seafood orðið stærsta félagið í sölu og vinnslu á íslenskum þorski á Spánarmarkaði og gaman að nefna það í framhaldi að Spánn er aftur orðinn stærsti markaður Íslendinga fyrir þorsk-afurðir.

Markmiðið með skráningunni er að styrkja félagið og undirbúa það undir enn frekari vöxt,“ segir Bjarni.

Eftir hlutafjárútboðið verður eiginfjárlutfall Iceland Seafood um 40 prósent en árið 2016 var hlutfallið um 20 prósent. „Þetta verður mikil og jákvæð breyting,“ segir hann.

Munu greiða arð

Að því búnu er stefnt að því að eiginfjárlutfallið verði ávallt yfir 35 prósentum og að 20 til 40 prósent af hagnaði verði greidd í arð árlega. Bjarni segir að það sé nýmæli, Iceland Seafood hafi ekki áður greitt arð með reglubundnum hætti.

Hvað breyttist hjá Iceland Seafood við þennan samruna?

„Styrkur félagsins í Suður-Evrópu jókst til muna því þau félög sem hafa barist hvað harðast innbyrðis, sum sé Iceland Seafood og Icelandic

Frosti Ólafsson var ráðinn forstjóri ORF Lifetækni fyrir tveimur árum en hann var áður framkvæmdastjóri Viðskiptaráðs á árunum 2013 til 2017. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

ORF hefur metnað til að margfaldast

Frosti Ólafsson, forstjóri ORF Lifetækni, segir fá íslensk neytendavörumerki komin jafnlangt á erlendum mörkuðum og Bioeffect. Söluverðmætið er á bilinu 7 til 8 milljarðar króna á alþjóðavísu. Fær fjölda fyrirspurna frá erlendum sjóðum og fyrirtækjum.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

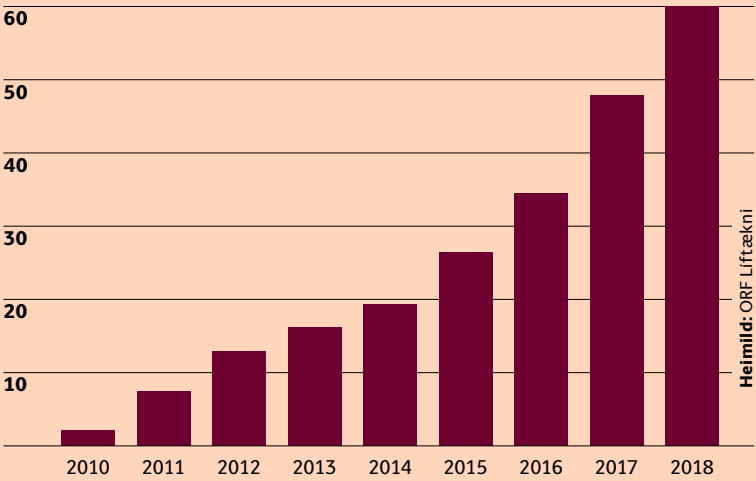
Þetta er nógu stór markaður til að við getum margfaldast að stærð og fyrirtækið hefur metnað til að halda áfram að vaxa af krafti," segir Frosti Ólafsson, forstjóri ORF Lifetækni, sem er í miklum vaxtarfasa. Tekjur félagsins námu 1,6 milljörðum króna á síðasta ári og jukust um 30 prósent á milli ára. Þá nam hagnaðurinn 161 milljón króna og fjórfaldaðist yfir sama tímabil.

ORF Lifetækni hefur þróað tækni til að framleiða sérvirk prótein í byggi, en aðferðin er afrakstur áratuga vísinda- og þróunarstarfs. Prótein þessi, oft kölluð vaxtarþættir, eru notuð sem innihaldsefni í Bioeffect-húðvörur fyrirtækisins, seld til læknisfræðilegra rannsókna og nýtt í önnur þróunarverkefni fyrirtækisins. Bioeffect er hins vegar langstærsta tekjustoðin.

„Margir gera sér ekki alveg grein fyrir því hversu langt vörumerkið er komið á erlendum mörkuðum. Smásöluverðmæti Bioeffect á alþjóðavísu er á bilinu 7-8 milljarðar króna í dag og við erum búin að koma vörunum í allar leiðandi smásölukæðjur á þeim mörkuðum sem við störfum á. Ég held að fá íslensk neytendavörumerki séu komin jafnlangt eða lengra á alþjóðlegum vettvangi," segir Frosti og nefnir í því samhengi 66°Norður og Bláa lónið sem önnur dæmi um velgengi.

Það er hörð samkeppni í framleiðslu og sölu á húðvörum. Aðgangshindranir eru litlar og því spretta upp ný fyrirtæki á hverjum degi. Spurður hvernig fyrirtækið hafi náð að marka sér sérstöðu í slíku umhverfi nefnir Frosti það

Smásöluverði Bioeffect á alþjóðavísu (milljónir Bandaríkjadala)

Heimild: ORF Lifetækni

mikla vísindastarf sem liggur að baki vörunni.

„Sérstæða vörunnar er gríðarlega mikil og í þeim skilningi stöndum við betur en margir á þessu sviði. Það er mjög mikið vísindastarf sem liggur að baki vörunni okkar og fyrstu 7-8 árin í starfsemi ORF Lifetækni fóru eingöngu í rannsóknir og þróun. Að vera með vöru sem hefur vísindi og sögu á bak við sig gefur okkur forskot í sölu- og markaðsstarfi," segir Frosti. Tengingin við Ísland hafi auk þess styrkt ímynd vörunnar.

Erfitt að keppa á Bandaríkjamarkaði

Söluvöxturinn á síðasta ári var mestur á Asíumarkaði þar sem hann nam 67 prósentum á milli ára en ORF hefur auk þess náð góðri fótfestu í Bandaríkjunum. Þar jókst salan um 35 prósent.

„Þarna sjáum við stærstu tækifærin. Okkur hefur gengið vel að hasla okkur völli í Asíu, bæði í Japan

og Kína, og nú síðast í Kóreu. Á síðasta ári var slagkrafturinn mestur á þessu svæði. Við fórum ekki inn á Bandaríkjamarkað fyrr en í árslok 2016 og höfum náð ágætis fótfestu þar.

En þetta er að mörgu leyti erfiðari markaður. Það eru enn meiri læti og samkeppni á snyrtivörumarkaðinum í Bandaríkjunum en annars staðar og í því samhengi litum við á Bandaríkin sem verðuga áskorun. Ef við náum virkilega að brjótast í gegn á Bandaríkjamarkaði þá teljum við að það muni á endanum skila sér viðar. En ég myndi ekki mæla með því fyrir íslensk vörumerki að byrja á þeim markaði enda vorum við búin að selja Bioeffect í 6-7 ár þegar við höfum innreiðina í Bandaríkin."

Er á dagskrá að skrá ORF Lifetækni á markað til að ýta undir frekari vöxt á alþjóðavísu?

„Það hefur að minnsta kosti ekki verið tekin nein ákvörðun um slíkt en umræðan um fjármögnun fyrir-

Það er okkar stefna í dag að byggja upp sem mest verðmæti í gegnum núverandi hluthafahóp. Og það hefur gengið býsna vel hingað til.

tækisins er tekin reglulega. Eftir því sem þú stækkar á snyrtivörumarkaði þarftu að fjárfesta þeim mun meira í sölu- og markaðsstarfi á alþjóðlegum grundvelli. Það setur okkur ákveðnar vaxtarskorður en við erum aftur á móti komin í þá forréttindastöðu að vera með sjálfbæran rekstur. Við þurfum sem sagt ekki að sækja fjármagn til okkar hluthafa til að standa undir vextinum," segir Frosti.

„Skráning er ein leið til að afla fjármuna til að ýta undir frekari vöxt en það eru ýmsar aðrar leiðir sem standa til boða í því samhengi. Við getum sótt erlent fjármagn í gegnum sjóði eða jafnvel unnið með alþjóðlegu stórfyrirtæki að frekari uppbyggingu á vörumerkinu. Það liður varla sá mánuður að við fáum ekki fyrirspurnir frá erlendum sjóðum eða stórfyrirtækjum. Það er aftur á móti okkar stefna í dag, og verður það þangað til annað kemur í ljós, að byggja upp sem mest verðmæti í gegnum núverandi hluthafahóp. Og það hefur gengið býsna vel hingað til."

Fleiri snertifletir

ORF opnaði í síðustu viku gestastofu í Grænu smiðju fyrirtækisins í Grindavík. Græna smiðjan er

vistvænt 2.000 fermetra hátækni-gróðurhús sem nýtir jarðvarma, íslenskan vikur og hreint, íslenskt vatn til þess að rækta byggplöntur. Gróðurhúsið getur hýst allt að 130 þúsund byggplöntur á sama tíma.

„Hugmyndin er í grunninn sú að ferðamenn séu í snertingu við vörumerkið á ólíkum stöðum í ferðalaginu. Við erum sýnileg á helstu verslunarstöðum landsins og salan um borð í flugvélum er mjög sterk, en okkur fannst ekki nóg að vera með vörunar fyrir framan ferðamennina heldur vildum við líka gera þeim kleift að kynnst sögunni og vísindunum sem liggja að baki," segir Frosti.

Hagnýting á ýmsum sviðum

Vaxtarþættir eru nýttir af öðrum snyrtivöruvörum okkar en ORF var fyrst til að notast við vaxtarþætti sem eru framleiddir gegnum plöntukerfi. Það gefur fyrirtækinu forskot í gæðum og ímynd að sögn Frosta en ORF hefur ekki sótt um einkaleyfi á tækninni. „Það er tveggjað sverð að fara þá leið vegna þess að þú þarft að opinbera tæknina á bak við kerfið um leið og þú sækir um einkaleyfi. Við ákváðum að verja frekar tæknina í gegnum innanhússþekkingu og viðhalda þannig tæknilega forskotinu."

Þá segir Frosti að fyrirtækið sé að skoða ýmis önnur tækifæri í notkun á vaxtarþáttunum samhliða uppbyggingu á Bioeffect, meðal annars útvíkkun á húðvörulínunni til að hún geti nýst sem meðferðarræði. Vaxtarþættirnir geti auk þess nýst við ræktun á kjöti með stofnfrumum. Sú aðferð er í dag kostnaðarsöm en búist er við að með tímanum verði unnt að koma slíkum vörum á neytendamarkað. Þá er ORF að skoða svokölluð sætuprótein sem geta komið í stað sykurs og hefðbundinna sætuefna.

Byggir upp nýtt teymi með nýrri sýn

Svipmynd Katrín M. Guðjónsdóttir

Nám: MBA, Háskóli Íslands. BA-próf í markaðsfræði og grafískri hönnun.

Störf: Ég hef 15 ára reynslu í markaðs-málum, stefnumótun og vöru-merkjastjórnun. Hef starfað sem markaðsstjóri olíufélaganna Skeljungs og N1, var markaðsstjóri Innness auk þess að starfa að markaðsmálum fyrir Símann. Sat í framkvæmdastjórn hjá fjártækni-fyrirtækinu Alva. Er stjórnarfor-maður hjá Manino og sit í stjórn ímarks.

Fjölskylduhagir: Gift Pétri Arasyni M.Sc. rekstrar-verkfræðingi, stofnanda og eiganda Manino. Saman eigum við þrjú börn; Sunnevu Rán, meistara-nema í rekstrarverkfræði, Þórunni Sölku, bachelornema í markaðs-fræði, og Pétur Ara menntaskóla-nema. Við eigum eitt barnabarn, Yrju Katrínu, sem er tveggja ára. Síðast en ekki sist þá eigum við hundinn Prella sem er sjö ára enskur cocker spaniel.

Katrín M. Guðjóns-dóttir er nýr sviðs-stjóri markaðsmála hjá tæknifyrirtækinu Men&Mice. Katrín segir að síðastliðin ár hafi fyrirtækið lagt mikla áherslu á vöruþróun en nú sé stefnan sett á að byggja upp sterka vörumerkja-vitund erlendis.

Hver eru þín helstu áhugamál?

Ég fæ kraft og næringu með því að vera úti í náttúrunni og leika mér. Ég stunda fjallgöngur, skiði, fjallahjólreiðar og fluguveiði. Ég get líka flokkað skemmtileg ferðalög, menningu og matarboð með góðum vinum sem áhugamál. Mér finnst mikilvægt að rækta garðinn minn og geri það t.d. með því að fara með ömmu minni á myndlistarsýningar.

Hvernig er morgunrútinan þín?

Ég fer á fætur og drekk glas af fersku sitrónuvatni, þar næst geri ég graut sem ég hef þróað í mörg ár en

Katrín segist hafa væntingar um stóra sigra í nýja starfinu. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

hann inniheldur 50% af alls konar fræjum og 50% af hafragraut. Ég læt grautinn jafna sig, fer hring með hundinn, borða og fæ mér kaffi. Mér finnst best þegar ég hjóla í vinnuna og get fyllt á súrefnistankinn fyrir daginn en það gengur þó ekki alltaf upp vegna funda og þess háttar.

Hvaða bók hefur haft mest áhrif á þig?

Fjölmargar bækur hafa haft áhrif á mig en sú allra fyrsta var bókin um

Línu Langsokk sem er sterk fyrir-mynd fyrir margar konur. Annars þá finnst mér sú bók sem ég les hverju sinni, vera sú bók sem hefur mestu áhrifin. Ég er að lesa tvær bækur sem stendur, önnur er bókin Becoming eftir Michelle Obama sem er mögnuð sjálfsævisaga með sterkum skilaboðum. Hin bókin heitir Educated eftir Tara Westover og fjallar um stúlkuna sem elst upp hjá foreldrum sem hafa enga trú á

menntun. Hún þarf ung að velja leið sem markar hennar framtíð, um leið brýtur hún hefðir og treystir á sjálfan sig.

Hverjar eru stærstu áskoranirnar í markaðssetningu hjá tæknifyrirtæki á borð við Men&Mice?

Að sækja aukna markaðshlut-deild beggja vegna Atlantshafsins og auka vörumerkjavirði almennt í alþjóðlegu umhverfi. Sam-keppnisaðilar okkar eru stórir en

Fjölmargar bækur hafa haft áhrif á mig en sú allra fyrsta var bókin um Línu Langsokk sem er sterk fyrirmynd fyrir margar konur.

Men&Mice er að mörgu leyti með betri og þróaðri vöru. Helstu áskor-anir á næstu mánuðum eru að vekja frekari athygli á vörunni á erlendri grundu. Heildarmarkaðurinn er að stækka og við ætlum okkur að taka stóran hlut af þeirri köku sem og hlutdeild af núverandi samkeppni.

Hvaða tækifæri eru fram undan hjá Men&Mice?

Ég er að byggja upp nýtt markaðs-teymi alveg frá grunni. Ég tel mig vera með nýja sýn í þeim efnum og skipti teyminu í innra og ytra markaðssvið bæði til að tryggja fagleg gæði og líka út frá rekstrar-legu sjónarmiði. Þegar átt er við ytra markaðssvið þá er um að ræða sérhæfða ráðgjafa t.d. netmarkaðs-setningu, vefstofu, auglýsingastofu og almannatengsl. Ég vel að gera þetta með ólíkum, minni og sér-hæfðari ráðgjafarfyrirtækjum sem ég hef valið af kostgæfni.

Síðastliðin ár höfum við lagt mikla áherslu á vöruþróun en stefnum nú á að vera markaðsdrifið fyrirtæki. Næsta skref er að byggja upp sterka vörumerkjavitund erlendis.

Hvers hlakkarðu mest til þessa dagana?

Ég hlakka til að takast á við nýjar áskoranir í nýju starfi, raða saman rétta fólkinu, fara inn á markaðinn með miklar væntingar um stóra sigra. Einnig hlakka ég til að taka þátt í Landvættinum á næsta ári með góðum vinkonum.

Hvar sérðu þig eftir 10 ár?

Eftir tíu ár stýri ég alþjóðamark-aðssviði Men&Mice með fjölda starfsstöðva um allan heim. Við verðum búin að ná okkar mark-miðum með stóra markaðshlut-deild á okkar sviði. Ég verð vonandi við hestaheilsu með allt mitt góða fólk í kring um mig.

Þungi hagstjórnar færist frá peningamálum til ríkisfjármála

Lilja D. Alfreðsdóttir mennta- og menningar-málaráðherra og situr í ráð-herranefnd um efnahagsmál

Lágvaxtaumhverfi hagkerfa er staðreynd á alþjóðavísu. Stað-an sem uppi er í alþjóðakerfinu er án fordæma í nútímahagsögunni, þar sem hátt atvinnustig hefur jafn-an verið ávisun á aukna verðbólgu. Sú hefur þó ekki verið raunin síð-ustu árin. Til dæmis er atvinnuleysi í Bandaríkjunum nú um 3,5% en verðbólga aðeins 1,4%. Þar, líkt og víða annars staðar, bendir ýmislegt til að á næstunni verði hagstjórnin í auknum mæli í höndum hins opin-bera, sem taki að sér að örva hag-kerfið í niðursveiflu. Minni verð-bólga í hagkerfum heimsins á sér einkum þrjár skýringar. Í fyrsta lagi hefur þeim hagkerfum sem settu sér verðbólguþakmið í kringum árið 2000 tekist að stýra verðbólguvænt-ingum. Í öðru lagi hefur hið opna hagkerfi, þar sem vörur, þjónusta og fjármagn flyst á milli hagkerfa, aukið hagkvæmni í viðskiptum. Í

þriðja lagi hafa tækniframfarir og sjálfvirknivæðing lækkað fram-leiðslukostnað.

Hagvöxtur og atvinnulífið Mikill hagvöxtur hefur einkennt íslenskt efnahagslíf síðustu misseri. Horfur hafa þó versnað tímabundið, meðal annars vegna minnkandi umsvifa í ferðaþjónustu og loðnu-brestra. Hægst hefur á hagvexti og spár gera ráð fyrir 0,2% samdrætti í ár. Framlag utanríkisviðskipta til hagvaxtar á fyrsta fjórðungi var hins vegar jákvætt um sem nemur 4,4%. Áfram er vöxtur í einkaneyslu og samneyslu, þrátt fyrir að hann sé hægari en áður. Spár gera ráð fyrir að fjárfesting minnki um 5%. Atvinnuleysi er enn lágt í alþjóð-legu samhengi eða um 3,5%. Brýnt er að efnahagsaðgerðir nú aðstoði þjóðarbúið við að ná viðspyrnu.

Sjálfstæð peningastefna stend-ur vaktina og veitir svigrúm Á þessu ári hefur verðbólga hjaðnað milli ársfjórðunga og nýjustu mæl-ingar sýna 3,1% verðbólgu á þriðja fjórðungi. Verðstöðugleiki hefur aukist og verðbólga verið um 3% síðustu þrjú ár, en var að meðal-tali um 8% á árunum 2006-2008. Langtímaverðbólguvæntingar

Stöðugleikaframlög og aðferðafræðin við uppgjör föllnu bank-anna hafa átt ríkan þátt í því að þessi hagfellda staða er uppi í ríkisfjármálum.

hafa verið lægri undanfarin ár og nær verðbólguþakmiði Seðla-bankans. Undanfarið hafa vextir verið lægri en þeir voru fyrir fjármálakreppuna, hvort sem lítið er til meginvaxta Seðlabankans eða langtímavaxta á skuldabréfamark-aði. Þrátt fyrir spennu í þjóðarbúinu hefur verðbólga verið töluvert minni síðustu ár en við lok síðasta þensluskeiðs. Þessi staða hefur gefið Seðlabankanum svigrúm til að lækka vexti. Gengisþróun er í ríkari mæli grundvölluð á undirliggjandi efnahagsþáttum og því hefur verð-bólguþróun verið stöðug.

Bolmagn heimila og fyrirtækja Skuldir heimila og fyrirtækja hafa minnkað mikið síðastliðinn áratug. Skuldir heimilanna námu í árslok 2018 um 75% af lands-framleiðslu og höfðu lækkað um 45% frá árslokum 2008. Ástæður þessarar lækkunar eru meðal ann-ars aðgerðir stjórnvalda í skulda-málum heimilanna, eins og Leið-réttingin og fleiri aðgerðir, auk þess sem ráðstöfunartekjur hafa aukist verulega. Kaupmáttur launa hefur aukist um 24% frá árinu 2007, þannig að hagur heimilanna hefur styrkst mikið. Skuldalækkun fyrir-tækja er enn meiri, en í fyrra námu skuldir þeirra um 88% af lands-framleiðslu en voru mestar 228% af landsframleiðslu árið 2008. Ánægjulegt er líka að sjá skuldir heimila, fyrirtækja og hins opin-bera í erlendri mynt hafa lækkað verulega og því eru áhrif gengis-lækkunar mun minni nú en fyrir áratug. Þessi hagfellda staða heim-ilanna og fyrirtækjanna gerir þeim betur kleift að mæta niðursveiflu hagkerfisins en ella.

Fjárfestingar hins opinbera sveiflist á móti hagsveiflunni Staða ríkissjóðs Íslands er sterk. Heildarskuldir hafa lækkað mjög

hratt frá fjármálahruni, farið úr 90% af landsframleiðslu í 23%. Stöðugleikaframlög og aðferða-fræðin við uppgjör föllnu bankanna hafa átt ríkan þátt í því að þessi hagfellda staða er uppi í ríkisfjár-málum. Staðan gerir stjórnvöldum kleift að koma til móts við hag-sveifluna og búa til svigrúm. Vegna þessa er stefnt að því að afgangur af heildaraðkomu ríkissjóðs sem hlutfall af vergri landsframleiðslu verði að lágmarki í jafnvægi árin 2020 og 2021, en afgangur verði um 0,3% árið 2022. Afkoman mætir því þörfum efnahagslífsins til samræmis við breyttar horfur án þess þó að vikið verði tímabundið frá fjármálareglum um afkomu og skuldir eins og lög um opinber fjármál heimila. Rétt er að nefna, að ríkissjóði hafa aldrei áður boðist jafngóð kjör á skuldabréfamörkuð-um og nú.

Ljóst er að þróttur íslenska hag-kerfisins er umtalsverður og hið opinbera mótar stefnu sína út frá breyttum forsendum til að koma til móts við hagsveifluna. Íslenska hagkerfið er undirbúið fyrir niður-sveiflu og hið opinbera kemur til móts við hana með skattalækk-unum og auknum opinberum fram-kvæmdum.

Skotsilfur

Hvað næst?

Það ætlar ekki af Arion banka að ganga. Dótturfélag hans, Valitor, hefur verið rekið með um 5 milljarða tapi síðustu 18 mánuði og í fyrradag var tilkynnt að aukið tap Valitors á þriðja fjórðungi hefði neikvæð áhrif á bankann sem nemur 900 milljónum. Fyrirtækið hefur lagst í mikla fjárfestingu samhliða alþjóðlegum umsvifum sem væntingar hafa verið um að myndu skila sér í auknum verðmætum. Í síðustu viku skipti Arion út meirihluta stjórnarmanna. Þykir sú breyting til marks um að farið sé að hitna undir stól **Viðars Þorkels-sonar**, forstjóra félagsins til níu ára.

Undir þrýstingi

Bandarísk stjórnvöld hafa farið í hart gegn Huawei og er fyrirtækjum þar í landi bannað að nota fjarskipta-búnað frá kínverska fjarskiptarisanum. Varaforseti Bandaríkjanna varaði íslensk stjórnvöld sérstaklega við að nota slíkan búnað í heimsókn sinni á Íslandi. Bæði Nova og Sýn nota búnað frá Huawei en helmings-eigandi Nova, sem stýrt er af **Mar-gréti Tryggvadóttur**, er bandaríska félagið PT Capital. Ætla má að bandarísk stjórnvöld séu óánægð með tengsl þess við Huawei og að þau séu að þrýsta á fyrirtækið.

Gæti klikkað

Ragnar Þór Ingólfs-son, formaður VR, reynir að fá lífeyrissjóði til að fjármagna húsnæðisfélagið Blæ sem á helst að vera góðgerðarstofnun. Til að lokka sjóðina að sagði hann að raunhækkun húsnæðis á höfuðborgarsvæðinu frá 1997 væri rúmlega fjögur prósent. Lífeyrissjóðir eru ekki braskarar sem selja húsnæði til að leysa út verðhækkanir. Hækkunin, ef það er forsenda, yrði að vera í formi húsaleigu. Hún gæti rokið upp í góðæri. Formaðurinn þarf að beygja sig undir markaðslögmálin vilji hann koma á fót húsnæðisfélagi með annarra manna fé.

Tollastríð Bandaríkjanna og Kína dregur úr hagvexti á heimsvísu

Hagvöxtur á heimsvísu í ár verður með minnsta móti frá fjármálahruni, að mati Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, um þrjú prósent. Tollastríð Bandaríkjanna og Kína leiði til stöðunar í alþjóðlegum viðskiptum. Gopinath, aðalhafnæðingur sjóðsins, segir að seðlabankar gripi til vaxtalækkana til að vega upp á móti mistökum stjórnvalda. Það sé takmörkuð auðlind. Seðlabankar geti því mögulega litið beitt sér þegar hagkerfin kólna. NORDICPHOTOS/GETTY

Orkusækin iðnaður skapar þjóðhagslegan ávinning

Ingólfur Bender aðalhafnæðingur Samtaka iðnaðarins

einn mælikvarði á efnahagslega velmegun, farið úr því að vera til jafns við meðaltal Evrópu yfir í að vera nú tæplega 50% meiri. Á þessu 50 ára tímabili hefur því skilið verulega á milli efnahagslegrar velmegunar hér á landi og í flestum öðrum Evrópuríkjum.

Fjölmargir þættir skýra þessa miklu og jákvæðu breytingu í lífskjörum landsmanna. Stór hluti skýringarinnar er hins vegar sá að á þessum tíma tóku Íslendingar að nýta ríkulegar orkuauðlindir landsins í meiri mæli en verið hafði en fram að þeim tíma hafði gjaldeyrissköpun Íslendinga nær alfarið byggst á sjávarútvegi. Vöxtur orkusækis iðnaðar gerði Íslendingum kleift að byggja upp raforkuframleiðslu í stórum skrefum og með hagkvæmari hætti en ella hefði verið.

Á síðustu 50 árum má áætla að framlag stórnotenda raforku til verðmætasköpunar hér á landi hafi verið um 2.100 milljarðar króna. Um 80% þess framlags hafa fallið til á 21. öldinni. Þá er metið beint framlag greinarinnar til landsframleiðslu og óbeint framlag, þ.e. sá virðisauki sem

greinin skapar í viðskiptum sínum við aðrar greinar. Til að setja þetta í samhengi þá var landsframleiðslan í heild hér á landi 2.812 milljarðar króna á árinu 2018.

Fjárfestingar tengdar stóriðju og tengdri raforkuframleiðslu hafa að sama skapi verið miklar á tímabilinu. Samanlagt yfir síðastliðin 50 ár nemur þessi fjárfesting um 1.600 milljörðum. Til að setja þetta í samhengi nam heildarfjárfesting í hagkerfinu, þ.e. heimila, fyrirtækja og hins opinbera, 628 milljörðum á síðasta ári.

Raforkukerfið hefur byggst upp samhliða uppbyggingu á starfsemi orkusækinnar iðnfyrirtækja hér á landi. Má í því sambandi nefna að þessi iðnfyrirtæki nota rétt um 80% allrar raforku í landinu. Önnur atvinnustarfsemi og heimilin hafa notið góðs af þessari uppbyggingu í auknu orkuöryggi og lægra raforkuverði.

Óstöðugleiki íslenska hagkerfisins hefur meðal annars átt rætur sínar að rekja til einhæfni útflutningsatvinnuvega. Óstöðugt efnahagslegt umhverfi kemur niður á lífsgæðum,

framleiðni og innlendri verðmætasköpun. Leiðin að auknum stöðugleika í efnahagslífi íslensku þjóðarinnar á síðustu áratugum fólst í að auka fjölbreytni í gjaldeyrissköpun og byggja upp greinar sem voru óháðar sveiflum í aflabroðum einöngu.

Síðustu tvo áratugi hafa gjald-eyristekjur þjóðarinnar vegna stóriðju margfaldast. Gjald-eyrissköpun orkusækinnar iðnfyrirtækja er nú orðin meiri en heildargjald-eyristekjur af útflutningi sjávarafurða, eða um 260 milljarðar króna á árinu 2018. Vöxtur þessarar greinar hefur aukið stöðugleika hagkerfisins.

Við höfum verið að sækja okkar efnahagslegu velmegun í starfsemi raforkusækinnar iðnfyrirtækja að stórum hluta síðustu 50 ár. Til þess að geta haldið áfram að sækja okkar efnahagslegu velmegun þangað þurfum við að tryggja samkeppnishæfni greinarinnar. Með aðgerðum sem efla samkeppnissstöðuna má tryggja að við byggjum þessa starfsemi áfram upp hér á landi til heilla fyrir fyrirtækin og heimilin í landinu.

Orð, efndir og afturhald

SKOÐUN

Þorsteinn Friðrik Halldórsson

Miðflokkurinn hefur sótt í sig veðrið. Með markvissum hætti hefur flokkurinn náð að endurheimta fylgið sem tapaðist í kringum Klausturmálið og gott betur. Fylgið er að miklu leyti sótt til Sjálfstæðisflokksins sem sjálfur er í sögulegri lægð. Þessi þróun ætti ekki að koma neinum á óvart.

Í stjórnmálaályktun landsfundar Sjálfstæðisflokksins á síðasta ári voru jafnréttismál og málefni hælisleitenda sett efst á listann. Það var með ráðum gert enda töldu sumir innan flokksins að hann glímdi við ímyndarvanda á þessum sviðum. Þetta var rangt mat á stöðunni.

Flokkurinn glímir vissulega við ímyndarvanda en sá vandi er fölginn í því að flokkurinn virðist getulaus gagnvart hinu opinbera kerfi sem er á sjálfstýringu. Almennir launþegar og atvinnurekendur horfa upp á báknið þyngjast á herðum sér og opinbera starfsmenn leiða launaþróun

í landinu. Enginn ráðherra virðist vera tilbúinn að taka slagi, hvorki stóra né litla.

Miðflokkurinn hefur því reynt að fylla tómarúmið á hægri vængnum. Nýlega birti flokkurinn áherslur sínar fyrir þingveturinn og mátti þar finna margt gott, eins og lækkan skatta og það að ríkið þyrfti að fara betur með þá fjármuni sem það hefur til ráðstöfunar. Efst á listanum stóð „Báknið burt“. Hressandi tilbreyting frá sýndarstjórnmálum nútímans.

Éða hvað? Það er nauðsynlegt að taka þessu útspli með miklum fyrirvara enda hafa fæstir þing-

menn flokksins haft sérstakan áhuga á að koma böndum á kerfið. Ekki nema kannski formaðurinn. Ætla má að flokkurinn sé einfaldlega með puttann á þjóðarpúlshinum og viti nákvæmlega hvernig eigi að stíla orðræðuna inn á óánægða hægrimenn. Óhjákvæmilega vakna spurningar um hvort orð og efndir geti farið saman. Þá er erfitt að sjá fyrir sér hvernig Miðflokkurinn getur komið í stað Sjálfstæðisflokksins sem borgaralegt afl af málflutningi sumra þingmanna flokksins að dæma.

Þorsteinn Sæmundsson, þingmaður Miðflokksins, var á meðal

gesta í Silfrinu um síðustu helgi. Í umræðu um farveitur á borð við Uber lagðist hann gegn þeim og kallaði hann deiliahagkerfið „fint nafn yfir skattsvik“. Í sama þætti hélt hann því fram að Sjálfstæðisflokkurinn ætlaði að hækka erfða-fjárskattinn en ekki lækka hann. Það var leiðrétt af öðrum gesti í snatri. Stuttu síðar birti Þorsteinn skoðunarpistil til að halda uppi vörnum fyrir einkasölu ríkisins á afengi.

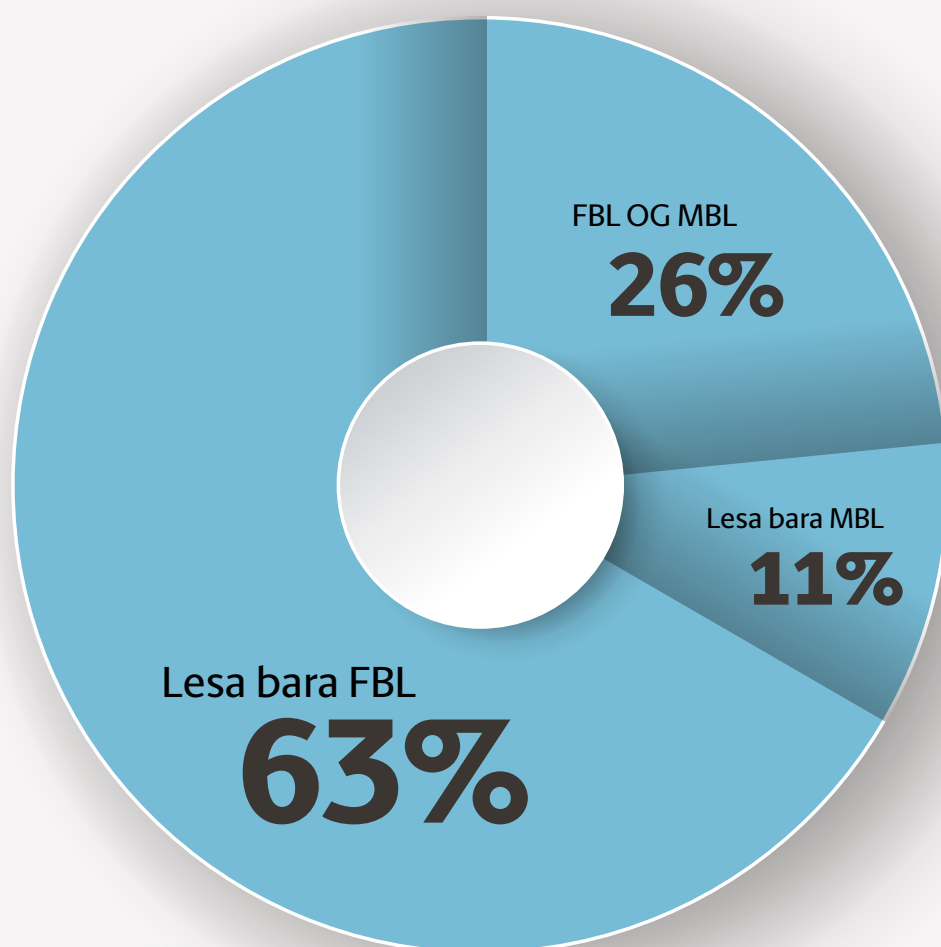
Hætta er á því að þeir sem leita að skynsamlegri íhaldsstefnu í Miðflokknum finni mestmegnis illa grundaða afturhaldssemi.

Atvinnublaðið

— Mest lesna atvinnublað Íslands —

89%

Með því að auglýsa í Atvinnublaðinu nær þitt fyrirtæki til **89%** lesenda dagblaða* á höfuðborgarsvæðinu.

Beinn sími: 550 5625

Sölufulltrúar:

Hrannar Helgason, hrannar@frettabladid.is

Viðar Ingi Pétursson, vip@frettabladid.is

*Fréttablaðið og Morgunblaðið

Heimild: Prentmæling Gallup. jan. - jún. 2019. Lesendur dagblaða á Höfuðborgarsvæðið á aldrinum 18-49 ára.

Stjórnar- maðurinn

Óvirkur markaður

Eins og gengur þegar pólitísk óvissa ríkir hefur Brexit haft ýmsar afleiðingar. Þannig hefur sterlingspundið verið veikt allt frá þjóðar-atkvæðagreiðslunni 2016. Sama gildir um hlutabréfamarkaðinn sem hefur verið lægra verðlagður en markaðir í Evrópu og Bandaríkjunum samkvæmt nánast öllum mælikvörðum.

Áhrifin má sjá til skamms tíma, eins og af skarpri styrkingu pundsins og hækkun hlutabréfavisitölu í síðustu viku þegar ýmislegt benti til að samningar myndu nást um Brexit. Þau má einnig sjá til lengri tíma, líkt og af þeirri staðreynd að alþjóðlegir sjóðir hafa í auknum mæli tekið yfir skráð bresk félög. Ekki bara eru þau seld á lægri margföldurum en sambærileg félög annars staðar, heldur gerir veikt pund þau einnig að ódýrari yfirtökukosti en í eðlilegu árferði. Sérstaklega hefur þetta verið áberandi í tæknigeiranum, þar sem bandarískir sjóðir hafa tekið yfir hvert breska tæknifyrirtækið á fætur öðru. Auðvitað er þetta ekki annað en markaðshagkerfið í hnotskurn. Fjárfestar munu alltaf sjá tækifæri í eignum sem eru undirverðlagðar.

Hér á landi er ekkert Brexit en staðreyndin er þó sú að hlutabréfamarkaðurinn hefur allt of lengi verið afskiptur. Auðvelt er að færa rök fyrir því að allnokkur skráð félög séu undirverðlögð. Fyrir því geta verið ýmsar ástæður, bæði til skamms tíma vegna efnahagsaðstæðna en einnig til lengri tíma og þá mögulega af kerfisástæðum.

Á Íslandi hefur það löngum verið vandamál að ekki er nægjanleg velta með hlutabréf, en lágmarksviðskipti þurfa auðvitað að eiga sér stað og á eðlilegum forsendum til að verðmyndun sé virk. Á síðustu árum hafa einkafjárfestar verið að ryðja sér til rúms í auknum mæli, til dæmis í tryggingafélögum, fjarskiptafyrirtækjunum, olíufélögum og smásölu. Markaðsvirði sumra þessara félaga er ekki slíkt að ekki mega hugsa sér að afskrá þau og vinna þannig úr undirliggjandi verðmætum.

Hættan við örsmáan hlutabréfamarkað er einfaldlega sú að verðmyndun verði ekki nægjanlega virk og að hlutabréfaverð endurspegli ekki undirliggjandi verðmæti. Við slíkar aðstæður þyrfti ekki að koma á óvart effélög hyrfu af markaði eitt af öðru, og fjárfestingakostir sjóða og stofnana með.

Varða Capital tapaði 450 milljónum

Fjárfestingarfélagið Varða Capital, sem er að stærstum hluta í eigu Jónasar Hagan Guðmundssonar og Gríms Garðarssonar, tapaði um 450 milljónum króna á síðasta ári. Tapið jókst á milli ára en það nam 267 milljónum á árinu 2017.

Tapið má aðallega rekja til niðurfærslu á eignarhlutum í dóttur- og hlutdeildarfélögum, meðal annars V.M. sem rekur verslanir á borð við Vera Moda og Jack&Jones. Samkvæmt ársreikningi V.M. var félaginu

Jónas Hagan
Guðmundsson.

lagt til nýtt hlutafé upp á 100 milljónir króna í byrjun árs en það var nýtt til að greiða niður vaxtaberandi skuldir. Samhliða var endursamið um afborganir lána. Tap V.M. nam um 128 milljónum á síðasta ári.

Varða Capital kemur að fjármögnun hótelsins við Hörpu og er aðaleigandi Nespresso á Íslandi. Eignir félagsins námu um 2,6 milljörðum króna í lok síðasta árs og eigið fé 966 milljónir. – þfh

13.10.2019

Ég hef haft umsjón með næstum 30 hótélum og ekkert þeirra hefur verið tilbúið á tilsettum tíma. Þetta er mjög algengt í þessum bransa.

Richard Friedman, forstjóri Carpenter & Company, aðalfjárfestirinn í Marriott hótelinu við Hörpu

Verðmæti

Hámarkaðu árangurinn þinn og verðmæti með því að nýta þér fjölbreytta þekkingu og víðtæka reynslu PwC á öllum sviðum rekstrar.

Hafðu samband því þinn árangur er mikils virði.

pwc

PwC | Sími 550 5300 | www.pwc.is

PwC á Íslandi er framsækið og traust fyrirtæki sem veitir sérfræðipjónustu á sviði fyrirtækja- skatta- og lögfræðiráðgjafar, endurskoðunar og reikningsskila. Fyrirtækið er íslenskt og er hluti af alþjóðlegu neti sjálfstæðra fyrirtækja sem aðstoðar viðskiptavinum sínum við að auka verðmæti, stjórna áhættu og bæta árangur sinn.

Reykjavík | Akureyri | Reykjanesbær | Húsavík | Selfoss | Hvolsvöllur | Vestmannaeyjar